

Allmän trafikplikt 2021

Regionala kollektivtrafikmyndigheten i Östergötland

Handläggare: Nicklas Ebermark
Verksamhet: Regionledningskontoret
Datum: 2022-10-20
Diarienummer: RÖ 2022-10841

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
1.1 Redovisning	3
2 Trafikplikt	3
2.1 Samråd inför upphandling SIU	3
2.2 Fattade beslut om allmän trafikplikt	4
2.3 Lista över trafikföretag	5
2.4 Trafik utanför Östgötatrafikens regi	6
2.4.1 Upphandlad trafik	6
2.4.2 Kommersiell trafik	6
3 Ersättning	7
3.1 Ersättningar för gällande avtal	7
3.2 Eventuella ensamrätter som kollektivtrafikföretag beviljats som kompensation	7
4 Kollektivtrafikens effektivitet, kvalitet och finansiering	7
4.1 Effektivitet	7
4.2 Kvalitet	7
4.3 Finansiering	8

1 Inledning

Transportstyrelsen har till huvuduppgift att svara för regelgivning, tillståndsprövning, registerhållning och tillsyn inom transportområdet. Ett område är kollektivtrafik där Transportstyrelsen utövar tillsyn av lagen (2010:1065) om kollektivtrafik samt genom föreskrifter och meddelanden med stöd av lagen. Från och med den 1 januari 2017 har Transportstyrelsens tillsynsmandat utökats till att även omfatta efterlevnaden av artikel 7.1 i EU:s kollektivtrafikförordning.

Varje kollektivtrafikmyndighet ska en gång om året, senast den 31 december, publicera en samlad rapport med information om den allmänna trafikplikten inom behörighetsområdet. Den ska innehålla information om utvalda kollektivtrafikföretag (det vill säga trafikföretag som på kommersiell basis avser trafikera sådan trafik som annars skulle utförts genom allmän trafikplikt, samt den trafik som utförs inom ramen för trafikplikt). Där ska även framgå de ersättningar samt eventuella ensamrätter som företag har beviljats som kompensation.

Rapporten ska skilja mellan busstrafik och spårbunden trafik och möjliggöra kontroll och utvärdering av kollektivtrafiknätets effektivitet, kvalitet och finansiering, samt i förekommande fall information om eventuella beviljade ensamrätters art och omfattning.

1.1 Redovisning

Denna rapport redovisar gällande allmän trafikplikt för Region Östergötland för år 2021.

2 Trafikplikt

2.1 Samråd inför upphandling SIU

Som del i en trafikpliktsutredning ska marknaden ges möjlighet att anmäla intresse av att bryta ut hela eller delar av berört trafikpliktsområde, för att bedriva trafiken på kommersiella grunder. Sådana delar ska då ej omfattas av trafikplikten. Marknaden ska även ges möjlighet att kunna framföra sina åsikter om önskad utveckling, avtalsformer och avtalsuppbyggnad.

2.2 Fattade beslut om allmän trafikplikt

Enligt lagen 2010:1065 om kollektivtrafik kan behörig kollektivtrafikmyndighet belägga sträckor och/eller områden med allmän trafikplikt om det bedöms ha större behov av kollektivtrafik än vad som tillgodoses på kommersiella villkor.

Under 2021 har inga nya beslut om allmän trafikplikt fattats av Region Östergötland.

Nedan finns en sammanställning över tidigare beslutade trafikplikter:

2013

- Beslut om allmän trafikplikt för pendeltågstrafiken inom Östergötland, *TN 2013-85*.

2014

- Beslut om allmän trafikplikt för utveckling av den regionala tågtrafiken i Östra Sverige (samverkansavtal med kollektivtrafikmyndigheterna i Stockholms, Sörmlands, Uppsala, Västmanlands och Östergötlands län), *TN 2014-19*.
- Överenskommelse om behörighet för Stockholms läns landsting att fatta beslut om allmän trafikplikt gällande regional tågtrafik i östra Sverige (Mälartrafiken), *TN 2014-36*.
- Beslut om allmän trafikplikt för landsbygdstrafik och viss tätortstrafik i Östergötland, *TN 2014-38*.

2015

- Beslut om allmän trafikplikt för tågtrafik Örebro-Mjölby (Region Örebro), *TSN 2015-255*.

2017

- Beslut om allmän trafikplikt för skärgårdstrafik i Östergötland *TSN 2017-155*.
- Allmän trafikplikt för sträckan Stavsjö–Krokek (Region Sörmland) *TSN 2017-200*.

2018

- Beslut om allmän trafikplikt för stadstrafiken i Linköping och Norrköping samt kungörelse av beslut lokal busstrafik i Linköping (stadstrafik), *TSN 2018-31*.
- Överenskommelse avseende behörighet för Region Örebro län att fatta beslut om allmän trafikplikt för giltighet med Movingo på Tåg i Bergslagen (TiB) inom Örebro, Västmanlands och Östergötlands län, *TSN 2018-68*.
- Beslut om komplettering av allmän trafikplikt för landsbygdstrafik och viss tätortstrafik i Östergötland, *TN 2014-38*.

2019

- Beslut om allmän trafikplikt för express- och regionbusstrafik 2021 *TSN 2019-14*.
- Överenskommelse med Region Sörmland avseende beslut om allmän trafikplikt för sträckan Vingåker–Marsjö–Hävla, *TSN 2019-122*.

2020

- Beslut om allmän trafikplikt för kollektivtrafik i Östra Östergötland 2022 TSN 2020-45.
- Överenskommelse med Region Kalmar län om trafikplikt för Stångådals- och Tjustbanan sträckorna Kalmar-Linköping respektive Västervik-Linköping, TSN 2020-89.

2.3 Lista över trafikföretag

AB Östgötatrafiken ägs av Region Östergötland som är regional kollektivtrafikmyndighet (RKTm) i Östergötlands län. Östgötatrafiken planerar och upphandlar kollektivtrafiken på uppdrag av RKTm. Följande trafikföretag har utfört kollektivtrafik för Östgötatrafiken under 2021.

Östgötatrafiken - Trafikavtal med trafik per 2021-12-31												
Avtalsområde	Diariernr	Antal tursatta fordon 2021	Antal upphandlade fordon	Avtal start (trafikstart)	Avtal slut	Option	Avtal slut inkl. option	Trafikföretag	Upphandlad volym (km) inkl. optionsår	Upphandlat kontraktvärde inkl. optionsår	Trafikplikt	Kommentar
Östgötapendeln	2014/0005	11 tåg	10 tåg	2015-06-01	2025-05-31	4 år	2029-05-31	Arriva	48 073 368	1 803 284 910 kr	2013	Option ej utlöst
Kisa	2016/0321	1	1	2016-06-20	2022-06-12	1+1 år	2024-06-16	Nilsbuss	943 416	13 016 876 kr	2014	Option utlöst till 2024
Vikingstad/Nykil	2016/0320	5	5	2016-06-20	2022-06-12	1+1 år	2024-06-16	Bliva Buss	3 552 920	67 942 390 kr	2014	Option utlöst till 2024
Borensberg	2016/0315	4	3	2016-06-20	2022-06-12	1+1 år	2024-06-16	Bliva Buss	3 468 256	57 825 768 kr	2014	Option utlöst till 2024
Mjölby/Ödeshög	2016/0317	9	9	2016-06-20	2022-06-12	1+1 år	2024-06-16	Bliva Buss	6 153 032	115 660 571 kr	2014	Option utlöst till 2024
Motala	2016/0314	22	19	2016-06-20	2022-06-12	1+1 år	2024-06-16	Bliva Buss	11 627 096	332 313 272 kr	2014	Option utlöst till 2024
Vadstena	2016/0316	3	2	2016-06-20	2022-06-12	1+1 år	2024-06-16	Bliva Buss	1 810 112	35 728 516 kr	2014	Option utlöst till 2024
Österbymo	2016/0318	3	3	2016-06-20	2022-06-12	1+1 år	2024-06-16	Bliva Buss	3 039 904	48 913 216 kr	2014	Option utlöst till 2024
Finspång/Rejmyre	2016/0322	9	9	2016-06-20	2022-06-12	1+1 år	2022-06-12	Transdev	5 665 280	139 200 000 kr	2014	Option ej utlöst
Kvarsebo	2016/0324	1	1	2016-06-20	2022-06-12	1+1 år	2022-06-12	Högstad Prod.	1 114 208	19 607 445 kr	2014	Option ej utlöst
Norrköping	2016/0323	26	27	2016-06-20	2022-06-12	1+1 år	2022-06-12	Nobina	18 488 224	499 765 261 kr	2014	Option ej utlöst
Söderköping	2016/0326	5	5	2016-06-20	2022-06-12	1+1 år	2022-06-12	Buss i Väst	2 389 032	62 001 787 kr	2014	Option ej utlöst
Östra Husby	2016/0325	2	2	2016-06-20	2022-06-12	1+1 år	2022-06-12	Högstad Prod.	1 632 952	28 593 932 kr	2014	Option ej utlöst
Åtvidaberg	2016/0130	3	1	2017-01-09	2022-06-12	1+1 år	2024-06-16	StångåBuss	265 605	8 294 022 kr	2014	Option utlöst till 2024
Skärgårdstrafik alla områden	2018/0365	-	8	2019-06-17	2026-06-17	-	-	Högstad Prod.	-	-	2017	
Linköping stadstrafik	2019/0098	89	87	2020-06-15	2030-06-14	-	-	Nobina	66 848 940	2 427 064 880 kr	2018	
Norrköping stadstrafik	2019/0099	18 spv/33 buss	18 spv/33 buss	2020-06-15	2030-06-14	-	-	Transdev	35 408 280	1 300 752 270 kr	2018	
Link, Kisa, Åtvid, Norrk, Vald	2021/0147	69	69	2021-06-14	2022-06-12	-	-	StångåBuss	6 200 000	162 000 000 kr	-	Direktupphandlat avtal

Tabell 1

2.4 Trafik utanför Östgötatrafikens regi

Utöver den trafik som finns under Östgötatrafikens regi bedrivs även trafik inom Östergötland av andra regionala kollektivtrafikmyndigheter och av kommersiella aktörer. Listorna över aktuell trafik och operatörer för 2021 är baserade på data från Samtrafiken och den trafik som är anmäld till regionala kollektivtrafikmyndigheten.

2.4.1 Upphandlad trafik

- **Kalmar länstrafik**
  - Linje 83 – Krösatågen Kalmar-Kisa-Linköping
  - Linje 84 – Krösatågen Västervik-Åtvidaberg-Linköping
  - Linje 185 – Västervik-Linköping
  - Linje 581 – Kisa-Vimmerby
- **Tåg i Bergslagen**
  - Linje 53 – Mjölby-Gävle
- **Sörmlandstrafiken**
  - Linje 401 – Vingåker-Hävla
  - Linje 411 – Katrineholm-Hävla
  - Linje 564 – Stavsjö-Krokek
- **Mälardalstrafik**
  - Linköping-Norrköping-Eskilstuna-Västerås-Sala
  - Norrköping-Nyköping-Stockholm

2.4.2 Kommersiell trafik

- **SJ**
  - Stockholm-Malmö-Köpenhamn
  - Linköping-Norrköping-Katrineholm-Stockholm-Gävle
- **Snälltåget**
  - Malmö-Linköping-Norrköping-Stockholm
- **Flygbussarna**
  - Linköping-Norrköping-Skavsta
- **Vy/Bus4You**
  - Stockholm-Göteborg
- **Connectbus**
  - Västervik-Söderköping-Norrköping-Stockholm
- **Flixbus**
  - Göteborg-Linköping-Norrköping-Stockholm

3 Ersättning

3.1 Ersättningar för gällande avtal

Under 2021 betalades ersättningar för ingående trafikavtal fördelat på trafikslagen tågtrafik, buss- och spårvagnstrafik samt båttrafik enligt tabell 2.

Tåg	Buss- och spårvagn	Båt
135 mkr	840 mkr	14 mkr

Tabell 2

3.2 Eventuella ensamrätter som kollektivtrafikföretag beviljats som kompensation

Region Östergötland tilldelar ej enskilda transportörer ensamrätter för uppfyllande av trafikavtal inom den allmänna trafikplikten.

4 Kollektivtrafikens effektivitet, kvalitet och finansiering

I tabellerna 3–5 redovisas kollektivtrafikens effektivitet, kvalitet och finansiering med ett urval av värden. Värdena är hämtade från bland annat Trafikanalys.

4.1 Effektivitet

Uppgifter om kollektivtrafikens effektivitet

Effektivitet	2018	2019	2020	2021	Källa
Befolkning	461 583	465 495	465 772	469 704	SCB
Antal utbudskilometer (fordons/vagnkm) totalt	28 584 000	28 453 000	26 643 000	28 491 000	
med buss	23 747 000	23 630 000	21 997 000	23 417 000	
med tåg	3 531 000	3 542 000	3 467 000	3 791 000	
med spårvagn	987 000	1 281 000	1 179 000	1 283 000	www.trafa.se (lokal och regional kollektivtrafik)
Antal personkilometer totalt	405 200 000	476 633 000	336 400 000	291 900 000	
med buss	234 800 000	290 300 000	207 100 000	161 400 000	
med tåg	151 400 000	167 333 000	115 500 000	121 800 000	
med spårvagn	19 000 000	19 000 000	13 800 000	8 700 000	www.trafa.se (lokal och regional kollektivtrafik)
Antal resor totalt	31 386 000	31 100 000	21 800 000	19 100 000	
per invånare	68	67	47	41	www.trafa.se (lokal och regional kollektivtrafik)

Tabell 3

4.2 Kvalitet

Uppgifter om kollektivtrafikens kvalitet

Nöjdhet	2018	2019	2020	2021	
Marknadsandel av motoriserat resande	21%	19%	15%	13%	
NKI	70%	70%	67%	69%	Kollektivtrafikbarometern Svensk kollektivtrafik
Tillgänglighet	2018	2019	2020	2021	
Andel tillgänglighetsanpassade tåg	100%	100%	100%	100%	
Andel tillgänglighetsanpassade spårvagnar	100%	100%	100%	100%	
Andel tillgänglighetsanpassade bussar	100%	100%	100%	100%	
Andel tillgänglighetsanpassade hållplatser ¹	58%	59%	67%	65%	
¹ Mäts i prioriterat nät, stomtrafik					
Förnybara drivmedel	2018	2019	2020	2021	
Buss	100%	100%	100%	100%	
Tåg	100%	100%	100%	100%	
Spårvagn	100%	100%	100%	100%	

Tabell 4

4.3 Finansiering

Uppgifter om kollektivtrafikens finansiering

Finansiering	2018	2019	2020	2021	
Verksamhetsintäkter	473 755	508 150	374 786	365 283	www.trafa.se (lokal och regional kollektivtrafik)
varav trafikintäkter	454 857	501 960	367 287	358 533	
Bidrag	771 416	784 744	875 757	1 015 014	www.trafa.se (lokal och regional kollektivtrafik)
varav landstingsbidrag	740 743	779 085	874 613	1 002 621	
Totala kostnader	1 216 300	1 254 817	1 243 982	1 345 915	www.trafa.se (lokal och regional kollektivtrafik)
varav trafikkostnader	1 064 901	1 093 314	1 071 967	1 170 593	
Samhällsfinansieringsgrad, allm. kollektivtrafik	63%	63%	70%	75%	TSN-Årsredovisningar 2017 - 2020

Tabell 5

Linköping 2022-xx-xx

Julie Tran
Ordförande i trafik- och
sammansplaneringsnämnden

Sofia Malander
VD AB Östgötatrafiken